ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคยาปฏิชีวนะชนิดเม็ดแบบ

ไม่ครบเทอมโดยใช้กระบวนการสืบหาอนาคต : กรณีของชุมชน

แม่ย่อยใต้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาววิรัลพัชร์ สุภินนพงศ์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา ใกรพิบูลย์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การรับประทานยาปฏิชีวนะชนิดเม็ดแบบไม่ครบเทอมโดยใช้กระบวนการสืบหาอนาคต (F.S.C: Future Search Conference) ในชุมชนแม่ย่อยใต้ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนชายและหญิงในชุมชนแห่งนี้ อายุระหว่าง 15 -70 ปี จำนวน 45 คน ที่รับประทานยา ปฏิชีวนะแบบไม่ครบเทอม เก็บข้อมูล โดยใช้ การสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์และการสังเกต แบบเป็นทางการและ ไม่เป็นทางการ มีการใช้กระบวนการ F.S.C.และมีการอบรมให้ความรู้เรื่อง การบริโภคยาปฏิชีวนะชนิดเม็ดแบบไม่ครบเทอม การดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ้ขั้นตอนที่ 1 -ระยะก่อนทำวิจัย ได้ทำการสำรวจข้อมูลจากเอกสารและบุคคลที่อยู่ในชุมชนในพื้นที่ ขั้นตอนที่ 2 -ระยะคำเนินการวิจัยโดยใช้เวลาในการคำเนินการ 8 สัปดาห์ โดยในสัปดาห์ที่ 1-4 เข้า หมู่บ้านทุกวันเพื่อเก็บข้อมูลการใช้ยาปฏิชีวนะของแต่ละบ้าน ส่วนสัปดาห์ที่ 5 ก่อนทำการอบรมทำ กิจกรรมกลุ่ม มีการตอบแบบสอบถามก่อนเข้ากระบวนการ F.S.C ส่วนสัปดาห์ที่ 6-7 ตอบ แบบสอบถามหลังการเข้าร่วมกระบวนการ การอบรมโดยใช้กระบวนการ F.S.C และสัปดาห์ที่ 8 เป็นการสรุปข้อมูลทั้งหมด ผลการวิจัยพบว่า (1) สาเหตุที่ชาวบ้านรับประทานยาปฏิชีวนะชนิคเม็ด แบบไม่ครบเทอมเนื่องจากขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการรับประทานยาปฏิชีวนะที่ถูกวิธี ทราบดีว่าการใช้ยาปฏิชีวนะที่ไม่ครบเทอมนั้นผิดวิธี แต่ไม่กระทำตาม เพราะคิดว่าเป็นเรื่องไกลตัว และไม่ค่อยให้ความสนใจกับผลที่จะตามมาหลังจากการรับประทานยาปฏิชีวนะที่ไม่ครบเทอม (2) หลังการเข้าร่วมกิจกรรมชาวบ้านมีความรู้เกี่ยวกับการรับประทานยาปฏิชีวนะชนิดเม็ดได้อย่าง ถูกต้องมากขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่.05 (3) ชาวบ้านสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการ รับประทานยาปฏิชีวนะชนิดเม็ดแบบไม่ครบเทอมให้เป็นแบบครบเทอมตามคำสั่งของแพทย์ได้

เนื่องมาจาก มีความรู้ที่เพิ่มมากขึ้น และทราบถึงข้อเสียของการรับประทานยาปฏิชีวนะไม่ครบเทอม ซึ่งอาจทำให้เกิดการคื้อยา และ (4) จากการที่ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการ รับประทานยาปฏิชีวนะให้ถูกต้องได้มากขึ้น ได้นำไปสู่การจัดตั้งกลุ่มตัวแทนจากแต่ละครอบครัว ร่วมกันทำหน้าที่ดูแลเรื่องการใช้ยาปฏิชีวนะและยาชนิดอื่นๆ ในชุมชนขึ้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright[©] by Chiang Mai University All rights reserved

Thesis Title The Modification of Underdose Antibiotic Capsule

Consumption Behavior Using Future Search Conference: The

Case of Mae Yoi Tai Community, San Sai District, Chiang

Mai Province

Author Miss Viranlapach Suphinnapongse

Degree Master of Education (Heath Promotion)

Thesis Advisor Asst. Prof. Dr. Suchada Kraiphibul

ABSTRACT

This research is an action research—aiming at studying the -modification of the antibiotic capsule underdose behavior-using FSC (Future Search Conference) process in Mae Yoi Tai Community, San Sai District, Chiang Mai Province. The population for the research were 45 men and women in the community aging between 15 -70 years-who took under-dosage of antibiotics. The information was collected through focus group discussion, and informal and formal interviews and observations. The research employed FSC technique and trained the subjects on antibiotic tablet underdosage taking. The research consisted of two phases. Phase 1 was the pre-research period in which the researcher -surveyed and compiled the information from documents and individuals in the area. Phase 2 was research conducting period taking 8 weeks. During 1st and 4thweeks, the researcher went to the village every day to collect information on antibiotic usage of each household. The fifth week was for training by using group activities, and had the subject do the pretest questionnaire before engaging in the FSC process. The 6th and 7th weeks were for having the subject do the posttest questionnaire. The 8th week was for the research summary and conclusion. The findings reveal as follows: (1) the residents of the community did not complete the antibiotics dosage because they lacked of knowledge and understanding on the correct way-taking the antibiotics; they had realized that taking underdosage antibiotics was a malpractice but they did not follow the principle, and; they thought it had nothing to do with them

and were not concerned with its consequences. (2) after participating in the process, the villagers had better–knowledge how to correctly take the antibiotics tablets—at 0.05 level of statistical significance; (3) the villagers were able to modify their behavior to take a full course of antibiotic tablets complying to the doctor's prescription as they were more knowledgeable and became aware that the underdosage taking of the medicine would lead to the drug resistance. and; (4) having participated in the process of modifying behavior from the underdosage taking of antibiotics tablets to the correct usage of it–had inspired them to form a network joined by a representative from each household to monitor and provide advices on –the usages of antibiotics and other kinds of drugs for the community.

